

Byla C-326/07

Europos Bendrijų Komisija prieš Italijos Respubliką

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas — EB 43 ir 56 straipsniai — Privatizuotų įmonių įstatai — Tam tikrų valstybės specialių teisių įgyvendinimo kriterijai“

Generalinio advokato D. Ruiz-Jarabo Colomer išvada, pateikta 2008 m.
lapkričio 6 d. . . . . I - 2295
2009 m. kovo 26 d. Teisingumo Teismo (trečioji kolegija) sprendimas . . . . . I - 2317

Sprendimo santrauka

1. *Laisvas asmenų judėjimas — Įsisteigimo laisvė — Laisvas kapitalo judėjimas — Sutarties nuostatos — Taikymo sritis*
(EB 43 ir EB 56 straipsniai)
2. *Laisvas asmenų judėjimas — Įsisteigimo laisvė — Laisvas kapitalo judėjimas — Apribojimai — Bendrovių teisė*
(EB 43 ir EB 56 straipsniai)
3. *Laisvas asmenų judėjimas — Įsisteigimo laisvė — Apribojimai — Bendrovių teisė*
(EB 43 straipsnis)

1. Nacionalinės teisės aktas, taikomas ne tik toms turimoms akcijoms, kurios leidžia daryti konkrečią įtaką bendrovės sprendimams ir nulemti jos veiklą, bet ir neatsižvelgiant į akcininko turimą dalį bendrovėje, gali patekti ir į EB 43 straipsnio, ir į EB 56 straipsnio taikymo sritis.

todėl – tik su akcininkais, galinčiais daryti tam tikrą įtaką atitinkamoms bendrovėms, vadinasi, kriterijai, susiję su šios teisės įgyvendinimu, turi būti nagrinėjami atsižvelgiant į EB 43 straipsnį. Be to, net jei šie kriterijai ribotų laisvą kapitalo judėjimą, jie būtų neišvengiama galimo įsisteigimo laisvės apribojimo pasekmė ir nepateisintų atskiro minėtų teisės aktų nagrinėjimo EB 56 straipsnio atžvilgiu.

Kalbant apie valstybės teisę prieštarauti dėl akcijų įsigijimo ir akcininkų, atitinkamoje nacionalinėje bendrovėje turinčių tam tikrą procentą balsavimo teisių, susitarimų sudarymo, pažymėtina, kad ne mažiau kaip 5 % balsavimo teisių arba prireikus nustatytas mažesnis procentas turi leisti suinteresuotiesiems asmenims efektyviai dalyvauti valdant šią bendrovę, o tai apima EB 56 straipsnio nuostatos. Vis dėlto, kalbant apie bendroves, kurių akcininkai bendrai yra išsisklaidę, neatmestina, kad šiuos procentus atitinkančių akcijų turėtojais gali neabejotinai daryti įtaką valdant tokią bendrovę ir nulemti jos veiklą, o tai apima EB 43 straipsnio nuostatos. Be to, kadangi nagrinėjamas nacionalinės teisės aktas nustato minimalų procentą, šis teisės aktas taip pat taikomas akcijų paketams, viršijantiems šį procentą ir suteikiantiems akivaizdžios kontrolės teisę.

(žr. 36–39 punktus)

2. Valstybė narė, kuri priima nacionalinės teisės aktą, nustatantį specialių valstybės teisių prieštarauti dėl akcijų įsigijimo ir akcininkų, atitinkamose nacionalinėse bendrovėse turinčių tam tikrą procentą balsavimo teisių, susitarimų sudarymo įgyvendinimo kriterijus, neįvykdo įsipareigojimų pagal EB 43 ir 56 straipsnius, nes šie kriterijai netinka siekiant šioje byloje norimų tikslų dėl to, kad nėra ryšio tarp minėtų kriterijų ir šių teisių.

Kalbant apie veto teisę tam tikrų atitinkamos nacionalinės bendrovės sprendimų atžvilgiu, pažymėtina, kad ši teisė susijusi su bendrovės valdymo sprendimais ir

Valstybės narės teisė įsikišti, kaip antai teisė prieštarauti, naudojimosi kuria sąlygas lemia nagrinėjami kriterijai ir kuriai netaikoma jokia sąlyga, išskyrus bendrai suformuluotų nacionalinių interesų apsaugos paminėjimą nepatikslinant specifinių ir

objektyvių aplinkybių, kurioms esant bus įgyvendinamos šios teisės, yra didelė grėsmė kapitalo judėjimo laisvei. Šiuo atžvilgiu, nors ginčijami kriterijai apima įvairius bendruosius interesus, būtent minimalų aprūpinimą energetiniais resursais ir pagrindines visuomenei prekes, viešųjų paslaugų tęstinumą, įrangos, naudojamos gyvybiškai svarbiose viešosiose paslaugose, saugumą, nacionalinę gynybą, viešosios tvarkos apsaugą, visuomenės saugumą ir ekstremalias sveikatai situacijas, šie kriterijai yra suformuluoti abstrakčiai ir netiksliai. Be to, ryšio tarp šių kriterijų ir specialių teisių, kurioms jie taikomi, nebuvimas sustiprina neaiškumą dėl aplinkybių, kurioms esant šios teisės gali būti įgyvendinamos, ir suteikia šioms teisėms diskrecinį pobūdį diskrecijos, kurią turi nacionalinės institucijos joms įgyvendinti, atžvilgiu. Tokia diskrecija yra neproporcinga siekiamų tikslų atžvilgiu.

teisimo kontrolei, yra reikalinga asmenų apsaugai nuo nuostatų, susijusių su laisvu kapitalo judėjimu, taikymo, vien to nepakanka pašalinti specialių teisių taikymo kriterijų nesuderinamumą su šiomis nuostatomis.

Kadangi teisės prieštarauti įgyvendinimas apima ir dalyvavimą, kuris jo turėtojams suteikia galimybių daryti tam tikrą įtaką susijusių bendrovių valdymui ir nulemti jų veiklą, todėl taip riboti įsisteigimo laisvę, dėl tų pačių priežasčių reikia pripažinti, kad nagrinėjami kriterijai suteikia nacionalinėms institucijoms neproporcingą teisės prieštarauti įgyvendinimo diskreciją.

Be to, paprastas nacionalinės teisės akto teiginys, kad specialios teisės turi būti įgyvendinamos laikantis Bendrijos teisės, nereiškia, kad šių kriterijų įgyvendinimas yra su ja suderinamas. Bendras ir abstraktus šių kriterijų pobūdis negali užtikrinti, kad specialios teisės bus įgyvendinamos laikantis Bendrijos teisės reikalavimų.

(žr. 40, 45, 47, 51–57 punktus ir rezoliucinę dalį)

Galiausiai, nors aplinkybė, kad specialių teisių įgyvendinimas gali būti pateiktas

3. Valstybė narė, kuri priima nacionalinės teisės aktą, nustatantį specialios valstybės teisės vetuoti atitinkamos nacionalinės bendrovės sprendimus dėl jų likvidavimo, perdavimo, jungimo, skaidymo, buveinės perkėlimo į užsienį, bendrovės tikslų pakeitimo, įstatų pakeitimo, kurie panaikina ar pakeičia specialias teises, įgyvendinimo kriterijus, neįvykdo įsipareigojimų pagal EB 43 straipsnį, nes aplinkybės, kurioms esant ši teisė gali būti įgyvendin-

nama, nėra aiškios ir teisės aktas yra neproporcingas nurodytam tikslui.

Šiuo požiūriu, net jei ši teisė gali būti įgyvendinama didelės ir realios rizikos ar ekstremalių atvejų situacijomis bei laikantis nacionalinės teisės akte nustatytų sąlygų, t. y. dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo, visuomenės sveikatos ir gynybos prižasčių, nenurodžius konkrečių aplinkybių, leidžiančių įgyvendinti nagrinėjamą teisę, investuotojai nežino, kada ja gali būti pasinaudota. Todėl manytina, kad gali būti daug neapibrėžtų ir neapibrėžiamų situacijų, leidžiančių įgyvendinti veto teisę, ir kad jos suteikia nacionalinėms institucijoms didelę diskreciją. Tačiau nagrinėjamame nacionalinės teisės akte nenurodomos konkrečios aplin-

kybės, kurioms esant gali būti įgyvendinama veto teisė, todėl jame nurodyti kriterijai negrindžiami objektyviomis ir patikrinamomis sąlygomis.

Teiginys, kad veto teisė gali būti įgyvendinama tik laikantis Bendrijos teisės, ir aplinkybė, kad jos įgyvendinimą gali patikrinti nacionalinis teismas, nereiškia, kad nagrinėjamas teisės aktas atitinka Bendrijos teisę.

(žr. 45, 60–63, 66, 72–74 punktus ir rezoliucinę dalį)